Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LX. Ч. 329. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 10-го ГРУДНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 329. JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, DECEMBER 10, 1952. VOL. LX.

ТАЄМНІ НАРАДИ РЕСПУБЛІКАНЦІВ НА КОРАБЛІ

Розмови новообраного президента Айзенгавера з його прибічниками, що плинуть разом з ним воєнним кораблем „Гелена" з острова Вейк, на Тихому океані, до Гавайських островів, а потім до континентальних Злучених Держав, скупчуються довкруги корейської справи, одначе вони сповиті таємницею, як про це сповіщають бездротним телеграфом кореспонденти, що їдуть разом з цілою групою оцих провідних республіканців. Між ними є чотири члени кабінету і кілька інших дорадників. З нарад не оприлюднюють комунікатів, а скупі вісті, що дістаються до континентальної преси, переходять цензуру пресового секретаря Джеймса К. Гагерті й його помічників. Самий пресовий секретар зазначує одверто, що не можна навіть згадувати предмету, над яким їдуть наради, одначе не можна закрити здогадів, що тут іде про Корейську війну, коли Айзенгавер і інші знавці корейських справ рішилися відбути подорож до Кореї для провірки положення і складення відповідних плянів на недалеке майбутнє. Корабель Гелена має приїхати на Гавайські острови в четвер рано, отже до того часу ще багато може змінитися в настановлені Айзенгавера й його оточення. Новообраний президент залишиться на Гаваях до суботи, — після чого він вирушить літаком в дорогу до Ню Йорку. Великі щоденники переповнені здогадами про пляни Корейської війни і про історичне значення відвідин Кореї Айзенгавером і його прибічниками. Пресовий секретар висловився, що не буде комунікату в теперішньому часі, а з цього роблять висновок, що щойно в інавгураційній промові вибраний президент скаже щось нового про Корею й далекосхідні питання.

Федеральні інспектори не мають доступу до харчевих фабрик

Вашингтон. — Верховний суд Злучених Держав вирішив що, за тепер існуючими законами, власники підприємств, що переробляють харчі, можуть відмовити федеральним харчовим інспекторам вступу до фабричних будинків для провірки, чи харчі виробляються згідно з санітарними вимогами. Це рішення може перешкодити виконувати теперішній закон про нагляд над чистотою харчів. Вирішення Верховного Суду було викликане позвом підприємства відводнювання харчів Ірі Д. Кардіф з Вашингтону, яке переробляє яблука. Коли власник відмовився допустити інспекторів, його покарав суд за спротив. Він відкликався поступово до Верховного Суду і виграв спротив. Виявляється, що треба окремого закону на дозвіл вступати до будинків для провірки чистоти харчів, бо Конституція ЗДА пильно береже недоторканости дому людини.

Зібрали понад $88,000 на бідних впродовж двох днів

Ню Йорк. — Щоденник „Ню Йорк Таймс", відновлюючи поточного року перед Різдвом здавна заведений видавництвом звичай збирання спеціяльних пожертв від читачів для „сотні найбільш потребуючих допомоги", оприлюднює, що впродовж двох днів від появи нового заклику, читачі склали $88,036, хоч не знають ще, для кого складають. Редакція вже наперед підшукує „найбільше потребуючих", провірює їх справжній стан й потім поступово подає імена й потреби сотні найбільш заслуговуючих на увагу. Складені минулими роками пожертви доходили до мільйона долярів і коли кампанія була покінчена, тоді редакція розділювала їх поміж потребуючих, обираючи до розподілу визначних людей з усіх шарів громадянства. Виказ пожертв появляється кожного дня для уможливлення читачам слідкувати за поступом кампанії. Крім того подається до публічного відома завваги жертводавців, як напр.: „даю на спомин моїх померлих батьків"; одна родина дає на спомин пропавшого в Кореї вояка; один жертводавець призначує допомогу спеціяльно на випадок, описаний попереднього дня в газеті. Такі випадки мають своє постійне число і їх можна зберігати для особистого вручення жертводавців, кому такої допомоги найбільше потрібно.

КОЛИШНІ В'ЯЗНІ МАЮТЬ ПЕРШЕНСТВО НА КОРАБЕЛЬНИХ ДОКАХ

Ню Йорк. — Третій день переслухання свідків Стейтової Карної Комісії в справі відносин в корабельних доках виявив, що тому, хто має довший поліційний догляд, легше дістати працю при вантаженні кораблів, ніж звичайному робітникові. Свідчення про це склав Антоні Тіскон, якого поліція береже день і ніч, щоб дати йому спромогу вільно виявляти факти. Він виявив, що він самий дав допомогу кримінілістові Джанові Донн замордувати наставника в пристані, Антоні Гінца в 1947 р. Крім того вийшли на денне світло такі факти: посадник Кенні з Джерзі Сіті, підтримував страйк прибережних робітників в 1949 р., що вибух проти умови в контракті між юнією Американської Федерації Праці й корабельним підприємством Амерікен Експорт Лайнс — про це свідчив Леланд Андрус, віцепрезидент цього підприємства: підприємство заплатило юнії $10,000 за те, що вона дозволила страйкарям вивантажити набір цитрин вартістю $200,000, щоб їх рятувати від гниття; в 1949 р два інші урядовці перевозових підприємств свідчили, що причиною розпанощення підпільних елементів є недостача поліційної охорони для робітників на водяним фронті; голова підприємства Лукенбак ствердив, що хтось прорізував гуму і робив іншу шкоду вантажним автам, які пробували забрати з корабельних доків пакунки без авторизації юнії, що організує робітників для вантаження. Усіх свідків покликано 14, з них три відмовилися складати свідчення. Ще раз стверджено, що перевозові підприємства давали обов'язкові різдвяні дарунки підпільним типам, які самі не працювали, а приписували собі нагляд над зорганізованими робітниками. Про себе сказав свідок Тіскон, що він не робив нічого на доках, тільки грав в карти і чекав на нагоду, щоб щось украсти. Таким чином він запізнався з іншими кримінальними типами, яких він тепер називав по імени. Окружний прокурор Гоган заявив, що він має доволі матеріялу, щоб притягнути до судової відповідальности тих, що незаконно виконують контролю над портовими робітниками.

СТРАХ ПЕРЕД УКРАЇНСЬКИМ НАЦІОНАЛІЗМОМ ЗА СМЕРТНИМИ ВИРОКАМИ В КИЄВІ

Вашингтон. — Місцева, як і частина краєвої американської преси добачує в останніх трьох смертних присудах в Києві комуністичний страх перед українським націоналізмом та безрадність Кремлю в боротьбі проти нього. В Києві, як з початком грудня повідомлено, засуджено трьох високих урядників місцевого бюра міністерства легкої промисловости до розстрілу, закидуючи їм „спекуляцію", „темне минуле" та „антисовєтське наставлення". Вашингтонський „Ди Івнінг Стар", коментуючи цей присуд в числі з 3-го грудня, м. і. твердить: „Повідомлення про смертні вироки в будь-якій частині Совєтського Союзу є незвичайне, але в цьому одному випадку воно може означати, що український націоналізм, після його придушення два роки тому, знову піднісся. Цей район становить осередок могутніх націоналістичних почувань і робиться окремі зусилля для його здавлення з уваги на загрозливість України для Росії". Про Україну та український націоналізм згадує ця газета і в коментарях до смертних вироків в Празі. Говорячи про комуністичний терор в сателітських країнах, газета твердить: „Теж в самому Совєтському Союзі є познаки збільшуваного терору, зокрема в таких республіках, як Україна. Там совєтський цівільний трибунал тільки що засудив трьох високих партійних урядників до смертного покарання, як „ворогів народу" за „спекуляцію". Висока кара за такі провини є незвичайна навіть в Совєтському Союзі. Обвинувачення, що засуджені скривали здобуте спекуляції золото, вказувало б на те, що український підпільний рух, піднісшись зі свого попелу, знову розгортає свою активність..."

Таємні документи в авті нетверезого урядовця

Вашингтон. — Від державного дипартаменту сповіщено, що високий урядовець, Фой Дейвід Колер, що був затриманий поліцією за порушення приписів їзди в стані оп'яніння і що його справа тепер саме розглядається, мав при собі два великої ваги документи. Урядовець департаменту преси ствердив на пресовій конференції, що Колер порушив приписи департаменту безпеки. Одначе, документи, що їх мав при собі підпитий урядовець ніхто не бачив, окрім самого Колера й урядовців державного департаменту, які приїхали до поліції в Арлінгтон, Ва., щоб перейняти документи від Колера. Колер їхав з своєю жінкою й, бувши підхмелений, пошкодив своє авто, не постраждавши при тому. Коли на місце катастрофи над'їхала поліція й забрала порушника автового руху на свою станицю, то Колер попросив повідомити про випадок державний департамент, щоб хтось приїхав відібрати від нього важливі урядові документи. Коли над'їхали урядовці державного департаменту, то Колер вручив їм два дуже важливі папери, що торкаються справ Північної Африки, які були в течці в авті. Покищо Колер лишається далі на попередній праці. Саме недавно він отримав підвищення, бувши іменований до Ради Пляновання Політики при Державному Секретареві Дін Ачесонові. Перед тим Колер працював в дипломатичному представництві у Москві, займав різні дипломатичні становища в Лондоні, Каїрі й ін. містах та був директором департаменту закордонної радіовисильні „Голос Америки".

Уряд редукуватиме персонал в закордонній службі

Вашингтон. — Майбутня адміністрація обраного президента Айзенгавера задумує зменшити кількість персоналу в закордонній службі. Головною ціллю такої зміни буде економія й вимога видатності праці урядовців, а не зменшення кількости праці. Клич до таких змін дав звіт спеціяльної конгресової комісії про потребу зменшення кількости закордонного персоналу. Звіт виявляє, що 27 цівільних бюр у федеральній службі нараховують понад 63,000 працівників, утримуваних урядовими фондами у 88 чужинних країнах і в шістьох територіях. Крім того департамент оборони нараховує 120,000 цівільних працівників у шістьох частинах світу, а в списку платних сил находиться ще 213,615 цівільних службовців з країн, в яких Америка має своє військо або урядовців для допомоги.

Закиди на адресу державного секретаря в справі комуністів

Вашингтон. — Лист, що написав державний секретар Дін Ачесон 12 жовтня до республіканського сенатора з Вісконсину Александра Вайлі, став черговим предметом закидів на адресу автора листа. У згаданому листі Дін Ачесон сповіщав, що державний департамент звертає увагу відповідних чинників в ОН на те, що комуністи — громадяни ЗДА не перебувають на впливових становищах в ОН. На це член підкомісії Внутрішньої Безпеки сенатських слідчих, сенатор Герберт О'Коннор, демократ з Меріленду заявив, що одначе дев'ять громадян ЗДА, були звільнені з праці в ОН, після того, коли вони відмовилися відповідати підкомісії на питання, чи брали участь в комуністичній діяльності. Це, за твердженням О'Коннора, було давно відомо в державному департаменті і з цього треба було робити відповідні висновки. Тож попередній лист Дін Ачесона тепер трактується як легковаження небезпеки, яка постає від великого числа підрядних чинників, які загніздились в ОН.

З'їзд редакторів, що пишуть вступні статті

Денвер, у стейті Колорадо. — Краєва конференція авторів редакційних статтей вирішила скликати конвенцію таких же авторів в Бостоні в 1953 р. Конвенція має обговорити методи здобування світу ідеями, а не самим зброєнням. Головою комітету для скликання такого з'їзду, обрано Двайта Д. Серканта, редактора щоденника „Пресс-Геролд" з Портленд, у стейті Мейн. Під час нарад у Денвер, він виголосив кілька промов, у яких заявляв, що спеціяльно в Азії нам треба поширити здобування умів і сердець, отже ідеями, а не самим військовим озброюванням. До цих народів треба підходити найпростішими словами, щоб їх освідомити, а одночасно треба дати приклад дбання про їх добробут. Цілий більйон людей в Азії голодні не тільки харчів, але теж і освідомлення про нагоду для кожної людини, про пошану й взаємне розуміння. Вони теж прагнуть братньої любови, яку проповідує християнство й демократія. Теперішня конференція обмежилася тільки до технічних справ, одначе в майбутньому вона мусить бути поставлена на ширшій базі, як підкреслювали промовці конференції.

БЕН-ЦВАЙ ВИБРАНИЙ НА ПРЕЗИДЕНТА ІЗРАЇЛЯ

Єрусалим. — Ізраїльський парлямент вибрав Іцака Бен-Цвая на президента своєї держави після смерти першого президента Хаїма Вайцмана, який помер 7 листопада. Його вибрали аж у третьому голосуванні, коли з'явився в залі парляменту ще один посол, який прилетів літаком із Швайцарії. На всіх 120 послів Бен-Цвай дістав 62 голоси. Інші кандидати, рабін Нурок дістав 40 голосів, а кандидат лівої просовєтської партії Мапам Іцак Грінбавм дістав у третьому голосуванні тільки п'ять комуністичних голосів, бо ця партія перекинула свої голоси на Бен-Цвая. Новий президент має 68 років, він народився в Полтаві на Україні, до Палестини приїхав 1904 року. Під час першої світової війни воював у рядах жидівського легіону по боці англійців, та й пізніше організував військову силу при сіоністичній партії Гаганаг. Бен-Цвай написав кілька праць про історію Палестини, а його наукова праця про самаритян уважається взірцем наукової праці. Він жив досі в трикімнатному мешканні із старими 20-річними меблями. Одні говорять про нього, що він забуває зав'язати шнурівки на черевиках та носить обшарпане убрання, а інші твердять, що він репрезентує єрусалимську шляхту, непохитність та культуру святого міста. Його первісне ім'я звучало Ісак Шімшелевіч. Влада ізраїльського президента дуже обмежена. Задумують поширити її ухвалою парляменту.

Дальші арештування в Чехословаччині

Београд, Югославія. — Югославська пресова агенція повідомила, що в Чехословаччині відбулися дальші арештування бувших міністрів. Між арештованими подають такі прізвища: ген. Людовік Свобода, бувший міністер оборони і віцепрем'єр; Антон Грегор, бувший міністер торгівлі; Ладислав Копріва, бувший міністер народної безпеки; Євген Ербан, міністер праці до вересня 1951 року; Август Клімент, бувший міністер важкого промислу.— У Відні відносяться з недовір'ям до тих белградських повідомлень, бо Свобода ще в липні цього року був вибраний членом президії товариства чесько-совєтська приязнь, і його прізвище часто пізніше згадувалося в чеській пресі. Клімент ще в літі був вибраний на президента Конгресу чеських юній, що мав переводити чистку.

Коронацію англійської королеви передаватимуть через телевізію

Лондон. — Англійський уряд мусів, під натиском публичної опінії, згодитися на те, що коронаційні врочистості надаватимуть через телевізію. Проти того спочатку були ті урядовці, що репрезентують опінію королівського палацу. Коронація відбуватиметься 2 червня 1953 р. в Вестмінстерському абатстві. Досі уряд годився на те, щоб через телевізію надавати тільки ті сцени з коронації, що відбуваються в тій частині абатства, де не буде королеви Єлисавети ІІ, а друга частина з королевою мала б бути тільки фільмована. Тепер є згода передавати через телевізію всі коронаційні церемонії.

Опозиція закидає Перонові запровадження диктатури

Буенос Айрес. — Проти уряду Перона висунено офіційний закид в запровадженні в Аргентіні диктатури, себто „тоталітарного правління, що спирається лише на силі". Закид цей висунено на трьохденній конференції Громадянського Радикального Об'єднання, найбільшої аргентінської опозиційної партії. Конвенція одноголосно прийняла низку постанов, у яких стверджується, що особисті права в Аргентіні порушені й одиниця лишається тут безпомічна. Одночасно висунено закид на адресу Генеральної Конфедерації Праці, яка, виконуючи побажання уряду, порушила робітничі права, зокрема права страйку і незалежности профспілок. Конвенція закликає населення об'єднатися у боротьбі за привернення „знищених вільностей".

Вояки дякують за камізельку для охорони від куль

Бетесда, у стейті Меріленд. — Морські піхотинці, недавно поранені в Кореї і привезені на лікування до шпиталів на американському суходолі, висловлюють подяку воєнній команді за спеціяльні камізельки, які вони дістали в оборону від пострілів. Вони з великим признанням висловлюються про винахід командира маринарки Фредеріка Дж. Луїса, який щойно перший зустрінувся з раненими вояками і почув від них безпосередньо, яку захорону дає ним придумана камізелька. Один вояк розповідав в подробицях, як то комуністи обкидали його ручними гранатами, що поранили йому майже ціле тіло, а не могли глибше ранити його в груди й плече, бо ці части тіла були забезпечені новою охоронною матерією, з якої зроблена ця камізелька.

ПРЕДСТАВНИК У. Н. РАДИ НА ВІДВІДИНАХ В КАНАДІ

Д-р Степан Витвицький, керманич ресорту закордонних справ Виконного Органу Української Національної Ради та представник У. Н. Ради в ЗДА, виїхав на одномісячні відвідини до Канади. На фото: д-р С. Витвицький вписується в Золоту Книгу міста Монтреалю. Біля нього стоять: посадник міста Монтреалю п. Гуд (справа) та місцевий адвокат українського походження Олександер Бєга.

50 ВБИТИХ В ЗАВОРУШЕННЯХ В МАРОККО

Касаблянка, Марокко. — Марокканські націоналістичні заворушення перетворились тут вчора в справжнє повстання проти Франції, в якому понад 50 осіб було вбитих. Поліції пощастило евакувати французьких громадян з арабських районів міста, на які літаки скинули сльозні бомби, щоб розпорошити товпу арабських повстанців, що домагаються незалежности від Франції. Для здавлення повстання використано військо і поліцію, що обложила понад 2,000 членів Марокканської Генеральної Конфедерації Праці в її приміщеннях. Заворушення вибухли після проголошення цією робітничою організацією генерального страйку попереднього дня. 24-годинний генеральний страйк проголошено після невиясненого ще вбивства арабського націоналістичного провідника Фаргата Гадеча, генерального секретаря Туніської Федерації Праці. Його вбито поза Тунісом минулої п'ятниці. Поліція і військо в панцирних автомашинах та легких танках патролює загрожені повстанням вулиці Касаблянки, евакувавши чужинців із загрожених районів міста. Члени марокканської робітничої профспілки, яких облягає військо і поліція в їх приміщеннях, атакують облягаючих камінням, що його виривають з будинків, в яких їх облягають. Під час заворушень вбито сімох європейців, трьох марокканських вояків і щонайменше 40 арабських демонстрантів. Одного француза, кольшнього посадника Агадіру, витягнено з авта і укамено вано на смерть. Така сама доля зустріла ще одного француза. Натомість третьому французові насамперед відрубано руки. Всіх три трупи спалено опісля на кострі. Після того демонстранти почали атакувати станицю поліції, що відкрила вогонь в товпу, вбиваючи щонайменше 20 арабів. 20 інших арабів вбито після того, як демонстранти почали штурмувати європейський район міста, обкидуючи поліцію камінням. Положення в місті дуже напружене. Тимчасом з Тунісу повідомляють, що там розстріляно трьох арабів, засуджених на смерть військовим судом за вбивство одного французького жандарма.

ЗДА підтримують південно-американську резолюцію в справі Тунісу

Об'єднані Нації, Н. Й. — Американський представник в Об'єднаних Націях підтримував вчора в Політичному Комітеті Генеральної Асамблеї резолюцію південно-американських країн, яка рекомендує компромісове полагодження французько-арабського спору в Тунісі. Компромісову резолюцію запропонували представники Бразилії, Коста Ріки, Куби, Уругваю, Перу, Еквадору, Венесуелі, Панами, Нікарагуї, Гондурасу і Парагваю. В резолюції не сказано, з ким французи повинні переговорювати, закликаючи тільки „заінтересовані партії продовжувати свої зв'язки та полагодити свої непорозуміння згідно з духом чартеру ОН і здержатися від будь-яких заходів, що могли б погіршити теперішнє напруження". Ця резолюція компромісова між становищем Франції, яка бойкотує наради Політичного Комітету в цій справі, вважаючи, що він не має права втручатися у „внутрішні справи" Франції, та між домаганням арабських і азійських країв, щоб справа Тунісу взагалі була вирішена на терені Об'єднаних Націй. Американський представник, підтримуючи південно-американську компромісову резолюцію, твердив, що рекомендовані нею переговори не можуть вважатися „інтервенцією", тільки порадою.

Єгипет плянує нову конституцію

Каїро, Єгипет. — Речник єгипетського уряду вчора повідомив, що цей уряд плянує створити комісію, завданням якої буде підготовка нової конституції для країни. Комітет матиме вільну руку для вирішення, чи Єгипет повинен і в майбутньому залишатись королівством, чи перетворитись в республіку. Нова конституція мала б бути ухвалена загально-краєвим плебісцитом, хоч досі ще не вирішено форм і процедури, в рямках і на підставі яких ухвала нової конституції мала б бути переведена. Речник уряду заявив, що потреба нової конституції цілком відповідає духові нового режиму, що є справді демократичний. Тимчасом прем'єр Могаммед Нагіб перевів низку змін в складі свого уряду, призначаючи, між іншим, міністром закордонних справ дотеперішнього амбасадора в Лондоні Магмуда Фавзі.

Британія потверджує риск закупу іранської нафти

Лондон. — Англійський секретар закордонних справ Іден, коментуючи заяву державного департаменту ЗДА, що кожний американський громадянин, який купуватиме іранську нафту, робитиме це на власний риск, потвердив наявність такого риску. Іден заявив, що іранську нафту Британія все ще вважає своєю власністю і вестиме законну акцію проти кожного, хто намагатиметься її продавати. Цю заяву зложив Іден в парляменті, відповідаючи на запит, чи повідомлення державного департаменту не означає відступлення від американсько-британської політики й чи Америка не намагається перебрати від Британії контролю Близького Сходу. Іден твердив, що він так не думає.

СИН ГАНДІ АРЕШТОВАНИЙ В ПІВДЕННІЙ АФРИЦІ

Йоганнесбург, Південна Африка. — Біле населення виступило в обороні прав чорного населення в Південній Африці, і з того приводу відбулися арештування, під час яких поліція відвела до тюрми Патріка Дункана, сина сера П. Дункана, бувшого генерального губернатора Південного Африканського Союзу та Манілала Ганді, сина славного Магатми, який видає часопис „Індійська Опінія", в Південній Африці. Поліція арештувала 37 осіб, в тому 6 білих, які пішли без окремого дозволу до дільниці чорних в місцевості Фенікс, щоб разом маніфестувати проти расових обмежень в цій країні. До них приєдналося негритянське населення, жінки з дітьми на руках, — які співали африканський гимн, та підносили великий палець вгору на знак спротиву. Дункан маршував на милицях, бо він перебув недавно автову катастрофу. Дункан виголосив коротку промову, в якій взивав до мирного спротиву. Коли поліція арештувала білих і негрів, ніхто не противився цьому. Арештували і білих журналістів, які без дозволу вийшли на терен негритянської дільниці.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weakly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$ 2.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSPY CITY 3, N. J.

РІЗДВЯНА КНИЖКОВА КАМПАНІЯ

Як надходить Різдво, починається всюди рух, не тільки бизнесовий, але й такий, що промовляє до душі, до милосердя, до інтелекту. Газети переповнені не тільки бизнесовими оголошеннями про різдвяні дарунки, але також пригадками про різні благородні цілі й допомогу найнещасливішим. Під Різдво ведеться теж і спеціяльна кампанія в справі поширення книжки. В тій кампанії забирають звичайно голос визначні письменники, видавці, а теж й інші особи, головно з політичного світу, що є авторами одної чи більше книжок. До тих останніх належить нюйоркський губернатор, Тома Е. Дюї, автор книжки „Подорож на Далекий Пацифік". В своїй статті про книжки, що їх годилося б поширювати з нагоди Різдва, Дюї описує, як він бачив в Гонґ Конґ вікна книгарень завалені комуністичними виданнями про Маркса та про те, як виграти революцію і ненавидіти Америку, Британію та Францію. Кремль не щадить гроша на пропаґанду, якою затроює уми усіх верств найрізнороднійших народів у світі, пише Дюї. Ще ніколи в історії людства не було такої кампанії, щоби затемнити і прибити правду. Коли Америка не буде протидіяти цьому, каже Дюї, то вона втратить „мир, союзників і волю". Він взиває Америку призначити більші суми на книжки, які вияснили б американський спосіб життя та думання, заанґажовуючи до цеї праці найкращих письменників і редакторів. Різдво, кінчить Дюї, нагадує нам, як велика ідея, релігійна чи політична, може змінити хід історії, коли є ті, що посвячують себе здійсненню тої ідеї.

Завваги нюйоркського губернатора повинні нагадати нам ще наш окремий обов'язок — ширення правди про Україну при допомозі книжки, виданої англійською мовою. Різдво це дуже відповідна пора на розумний дарунок нашим знайомим американцям. Таким дарунком є книжка про Україну, бо в ній є багато такого, що вияснює американцеві що його жде з боку Москви. В українських газетах та книжках є багато правди про Москву, але це все друкується для нашого власного вжитку. Переконуємо себе постійно про те все, що добре знаємо. А в тому самому часі ведеться в Америці щораз сильніша пропаґанда, і то не тільки комуністична, яка присипляє Америку і просто обдурює щодо московської небезпеки. От совєтський бувший офіцер, Ігор Боґолєпов, виступає в Ню Йорку разом з адміралом Кірком та Юджіном Лайонсом, і запевняє, що знає знаменито совєтську Росію, бо був 18 років членом Комуністичної партії і мав змогу пізнати нарід і найвищі чинники. Розповідає, що російський нарід (в розумінні: московський) дуже любить свободу, що він перший почав війну з комуністичним режимом і веде її сьогодні та що сам впав найбільшою жертвою комунізму. Не зважаючи на росіян, що всюди по фабриках саботують і воюють з комуністичними режимом. Боґолєпов заявився проти того, щоб підготовляти там тепер повстання. Про це, що існує, наприклад, якийсь український нарід, що боровся і бореться з Москвою, ні згадки. Знов проф. С. Соловейчік дуже зажурився в „Ню Лідер" „визвольною політикою", про яку заговорили республіканці в час виборчої кампанії, але вдоволяється тим, що це було тільки „виборче обдурювання". При цьому не забув згадати ще й про „українських націоналістичних пропаґандистів зненависти до Росії". Цікава теж новинка з Балтімор, передана в минулім числі, про „білоросійську імперіялістичну пропаґанду", ведену навіть в таких організаціях як „Лицарі Колюмба".

Все це живі докази великого руху одної російської пропаґанди, звідки вона не походила б. Уся вона обороняє російський імперіялізм. Та пропаґанда іде на шкоду Америки і України та всіх підбитих Росією народів. З нашого боку робиться рішуче замало, щоб її бодай ослабляти, бо навіть не поширюємо тих книжок про Україну, які досі видано.

Затрата міри

В енциклопедіях та в студіях людських характерів, українців зараховується до людей „лагідної вдачі". Але практика та поведінка українців, головно в останніх часах, виказує щось цілком протилежне, щонайменше в громадсько-суспільному житті. Ми дуже часто втрачаємо міру то в один то в другий бік, попадаючи в скрайності, що наносять нам безліч всілякої шкоди та зупиняють наш нормальний розвиток і проґрес. Українці в спільнотному житті аж надто часто втрачають рівновагу, маючи нахил до постійного „переборщування".

Під час недавньої передвиборчої кампанії в Америці одна з українських европейських газет передрукувала карикатуру, в якій показано, як то республіканський слон гатить демократичного осла ціпком по лобі, а осел „віддячується" йому каменем. Таке там розуміння американської передвиборчої кампанії мабуть тому, що таку практику, тільки в дослівному характері, ми застосовуємо в себе. В Америці, в час коротких місяців передвиборчої кампанії, республіканський слон і демократичний осел вправді гостро говорять, але ні „ціпка", ні „каменя" не вживають, а по виборах, поґратулювавши переможцеві, ідуть одним суцільним фронтом впродовж найближчих чотирьох років у всіх найважливіших справах. Зате ми, українці, перебуваємо постійно в стані тої передвиборчої кампанії, і то нераз з справжнім ціпком і з справжнім каменем.

Після звільнення генерала МекАртура президентом Труманом з посту далекосхіднього команданта, один з наших дотепних фейлетоністів дуже вірно представив різницю між американською і українською вдачами. Американський МекАртур без слова спротиву з його боку спакував свої речі в Токіо і приїхав до Вашинґтону, де йому президент Труман зібрав спільну сесію Конґресу, щоб перед нею він міг висловити свою думку, і ще тільки заохочував населення країни, щоб влаштувало звільненому генералові маніфестаційні прийняття. Український МекАртур в такому випадку був би цілком певно зібрав своє далекосхіднє військо та вибрався походом на Білий Дім, щоб з нього витягнути президента Трумана...

Затрата міри, впертість, особисті амбіції та нетерпимість до свого суперника є одною з головних причин всіх наших історичних трагедій та постійних недомагань нашого громадського життя. Вина за це спадає у великій мірі на наших провідних діячів та на нашу пресу, яка формує публічну опінію.

Багато прикладів такого перебільшування, нетерпимости та зайвого хвилювання можна б навести й з останніх подій в нашому житті. Назвімо тільки деякі з них.

Український Конґресовий Комітет почав обмірковувати важливу справу української участи в піддержуваному американськими чинниками спільному антибольшевицькому фронті всіх поневолених народів. Своїми резолюціями на Конґресі, своїми виясненнями та комунікатами УККомітет цілком ясно і недвозначно з'ясував своє становище та принципи, на яких він базується в своїй акції. Але скільки хвилювань і коментарів, скільки розмов і побоювань виголошено та висловлено з цього приводу! І завжди ті самі перебільшування і ті самі екстреми, не кажучи вже про виразну злобу а то й підривність. Дарма що УКК в своїх двох комунікатах сказав цілком виразно, що його делеґація іде до Европи виключно в інформаційних цілях і без будь-якого наміру когонебудь і на щонебудь підмовляти, але одна з европейських українських газет „краще знає", перестерігаючи свою публіку, що, мовляв, формально їдуть інформуватись, а фактично підмовляти.

Ще більш яскраві приклади перебільшувань можна б навести з останньої кампанії частини української преси проти ЗУАДКомітету. Одному „обсерваторові" не подобався д-р Ґалан і він пише, а поодинокі газети друкують не тільки неперевірені обвинувачення проти ЗУАДК, але виразно і тенденційно видумані та фальшиві. Частина публіки це не тільки приймає, але до його 25-процентів додає ще своїх 50 і в цьому викривленому дзеркалі виходить, що ЗУАДКомітет майже всі свої фонди витрачає на адміністрацію і тим подібні нісенітниці. Очевидно, що така атмосфера і така поведінка становить аж надто пригоже тло й для всіляких ворожих підшептів.

Усім нам відома загальна тенденція до об'єднання і консолідації. Ми вже маємо її тут, в Америці. Але знову трапляються одиниці або групи, які вважають, що вони теж в цьому можуть пекти свою маленьку печеню і тероризують наставлений на об'єднання і консолідацію загал тим, що, мовляв, якщо не признасте нам того, чого ми вимагаємо, то ми „виступимо" із спільного фронту. І знову хвилювання, і знову перебільшування, і так в безконечність.

Громада не може перебувати в такому стані перманентно і постійно витрачувати час та енергію на таке безплідне товчення води в ступі. Вона мусить вийти з того завороженого колеса перманентної „передвиборчої кампанії" і взятись за плянову конструктивну працю. Це легко зробити, якщо ми не тільки говоритимемо про демократію і мораль, але будемо усі ними користуватись в нашій поведінці і в нашому поступуванні. В цьому важлива і почесна роля припадає нашій пресі та нашим провідним діячам по всіх наших громадах.

Микола Чубатий

Ватикан, Москва та Україна

III

Берестейська Унія українсько-білоруської Церкви з Римом дала початок другій концепції приєднання православних східної Европи до Католицької Церкви шляхом унії, але не через Москву, тільки через Україну. Від тоді аж до нині ці дві концепції перехрещуються, витворюються у Ватикані дві школи церковної унії східної Европи з Римом — школа проросійська та школа проукраїнська.

В міжчасі московський митрополит стає патріярхом з ясною ціллю зібрати під свою патріяршу владу спершу землі давної Руси-України, а згодом й інші православні нації. Берестейська Унія була явним зірванням тих плянів московського патріярхату. Звідси тверде рішення Москви виповісти релігійній унії з Римом через Київ безпощадну боротьбу аж до повного винищення всяких слідів зненавидженої унії на сході Европи. Трудноці церковної унії серед самих українців та білорусинів наповняли московський патріярхат надією, що його плян повного зліквідування українсько-білоруської унії буде здійснений. В сам час Берестейської Унії московський патріярхат не мав до того сили, бо це були часи „Великої Московської Смути" та часи дивачних плянів Польщі, щоб посадити польського королевича Володислава на троні царів та ширити на тім терені латинське католицтво.

Проукраїнська школа церковної унії східної Европи набирала значення в Римі в міру зростання сили унії в Україні та Білорусі. Найбільше оптимістичні погляди на той шлях релігійного об'єднання східної Европи з Римом через Україну висказав папа Урбан VIII (1643) у своїй промові до українця, холмського єпископа Методія Терлецького: „Через Вас, мої українці я надіюся, що Схід буде навернений" (Per vos mei Rutheni Orientem convertendum esse spero).

В міжчасі підростали українські ідеологи церковного об'єднання східної Европи з Римом, що проти створення московського патріярхату висунули ідею створення київського патріярхату, об'єднаного з Римом. Щоб притьмити зглядно молодий московський патріярхат деякі ревнителі ідеї київського патріярхату прямо пропонували перенести до Києва візантійський патріярхат, що перебував під Туреччиною в повнім пониженні.

Творцем ідеї київського патріярхату був найбільший український вчений 17 століття, Мелетій Смотрицький, в першій половині свого життя ревний оборонець православія, а в другій половині ревнитель церковної унії. За його думкою, київський патріярх мав тільки признавати зверхність Риму, бувши автономним керманичем церковних справ не тільки України, але також Білорусі та приналежних до України досі православних країн, що в давнині були залежні від київської митрополії.

Ідея київського патріярхату, підтримувана інтелектуалами України, як православними, так і католиками, не найшла зрозуміння в Україні серед широких мас; гостро поборювана першими церковними українцями-москвофілами, остаточно була похоронена серед повені революції Богдана Хмельницького.

Одначе в Римі одна та друга школа, проросійська та проукраїнська, себто яким шляхом об'єднати східну Европу з Римом, далі існували. За Петра І знов були роблені поважні проби приєднати творця новочасної російської імперії до справи католицтва, одначе ці змагання були так само безуспішні в кінцевім результаті, як і за Івана IV Грізного. В ідеології російської імперії, накресленій Петром І, православіє знайшло своє поважне місце як основного філяра імперії. Виконавці ідей Петра І Катерина II, Микола І та вкінці Иосиф Сталін крок за кроком нищили усякі сліди церковного об'єднання европейського сходу з Римом аж до знищення Українсько-Католицької Церкви в Галичині (1945).

Ще до першої світової війни у Ватикані перевагу мала українська концепція релігійної унії европейського сходу, чого доказом були широкі повновласті, які папа Бенедикт XV дав українському митрополитові Андрієві Шептицькому. Тайні уповажнення переливали на галицького митрополита всі старі канонічні права київського митрополита аж до права організувати Католицьку Церкву на землях Московщини, бо Рим від половини 15-го століття, коли встановлено в Москві автокефалію московської Церкви, територію Московщини вважав втраченою територією київської митрополії (terra infidelium).

По вибуху революції в Росії (1917), митрополит Шептицький, по звільненні зі заслання, скликає в Петербурзі Перший Собор Російських Католиків, проводить ним та встановляє там церковну католицьку організацію під проводом Екзарха свящ. Леоніда Фйодорова, свого львівського вихованка, який переслідуваний большевиками був духовною властю для росіян-католиків під владою большевиків. Екзарх Фйодоров помер кілька років перед другою світовою війною.

Управнення для митрополита Шептицького, надані йому тайно папою Бенедиктом XV, були виразом римської орієнтації в тому розумінні, що церковну унію на сході Европи можна ширити тільки спираючися на існуючу українську католицьку базу, Греко-Католицьку Церкву, останок київської митрополії. Це було практичне здійснювання слів папи Урбана VIII щодо ролі України в поширенні католицтва на сході Европи.

Митрополит Шептицький був не тільки ревним носієм тої історичної місії України, він її старався розбудовувати в окрему українсько-національну ідеологію про історичне призначення України. Митрополит Шептицький постійно нав'язував до ідеї Київського патріярхату 17-го століття та для тої ідеї оснував Богословську Академію у Львові, де підховував відповідно релігійно та національно освідомлене духовенство.

Ідеологія митрополита Андрея стрінулася в Ватикані з дуже потужною відродженою проросійською струєю, яка знов клала на Москву надії на об'єднання східної Европи з Римом. На відродження тої орієнтації вплинуло багато подій після російської революції. Упадок царату та прихід до влади большевиків збудив в деяких впливових кругах католицького світу надію, що зі зникненням царату впала важна перешкода в приверненню Московщини до католицтва. В Ватикані багато прихильників того погляду думали, що большевицьке безбожництво не тільки що знищить організацію російської Церкви, але викличе в російських масах тугу за організованою та морально сильною Церквою. Нею могла стати російська Церква об'єднана з Римом, яка прийняла б все, що сталося за останніх 500 літ на сході Европи за факти доконані, отже повстання московського патріярхату, створення східньо-слов'янського обряду московського типу, а навіть поширення влади московського патріярха на цілу російську імперію, отже й на Україну та на Білорусь. Відповідно інтерпретовані об'явлення в Фатіма додавали для поширення тих поглядів морально-містичного поштовху.

Ці надії, з переконання чи навіть проти свого переконання, стали підсичувати впливові російські еміґранти, з яких деякі перейшли на еміґрації на католицтво. Ставши католиками вони не перестали бути російськими імперіялістами. До того приєднали ще для своїх поглядів дуже впливові кола, особливо серед ордену Отців Єзуїтів та Бенедиктинів, що нині вважаються головною аванґардою проросійської школи в католицькім світі.

(Закінчення на стор. 3)

Микола Кокольський

ЄДИНИЙ ШЛЯХ

Один із моїх знайомих хоче уложити словника, який би вияснював скорочення назв українських організацій. А то розрослися вони до тої міри, що важко визнатися в цьому. Творимо подвійні і потрійні організації, які не різняться завданнями, хіба тільки назвами, уладжуємо з якоїсь одної нагоди кілька панахид, кілька святочних обходів.

Розпорошування національних сил по рівнобіжних організаціях явище давнє. Грішили ми ним довгі літа і на рідній землі. Ось зразки.

Для плекання фізичної культури кожній нації вистачала одна організація. В нас, в Західній Україні, мусіло їх бути дві, „Сокіл" і „Січ", а навіть три, якщо взяти під увагу москвофільську „Дружину". Батьки народу вважали за потрібне підправити програму фізичного виховання партійним сосом, а через те організація тратила свій загально національний характер.

А ось другий приклад із ділянки загальної освіти. Довгі літа тов. „Просвіта" не мало конкуренції, якщо не рахувати москвофільського тов. ім. М. Качковського. Аж ось, в Станиславівщині виникає тов. „Скала", організація з аналогічними завданнями. І знова приходиться ствердити, що викликала оцю конкуренційну організацію не загально-національна потреба. Викликав її вузький підхід певної групи до цілости нашого національного життя.

І ще один приклад двох станових організацій, „Учительської Громади" — тов. учителів середніх шкіл, і „Взаїмної Помочі" — тов. учителів народніх шкіл. Дві рівнобіжні організації, з такими самими завданнями, не могли ніяк погодитися, зовсім не з ідеологічних мотивів, а з дуже прозаїчних. На перешкоді стала учительська оселя в Ворохті, власність „Взаїмної Помочі", тоді коли бідніша „Учительська Громада" не могла внести жодного приданого до спільної хати.

Війна та великі події на рідній землі не навчили нас багато і сьогоднішнє наше життя на нових землях іде такими самими стежками.

Крім громадського життя, має кожна одиниця ще й свою особисту сторінку, свої погляди, переконання, словом своє індивідуальне життя. Життя спільноти це вища життєва форма і її інтереси є надрядні, а тому особиста сторінка життя обмежує себе на користь спільноти. „Форми громадського життя „є різнородні, від первісних, до найскладніших. Бачимо в ньому часи розвитку і досконалення, але бачимо також і часи занепаду, залежно від цього, як наладнана співдія між життям одиниці і спільноти. Що краща гармонія між ними, то воно досконаліще і тим вищий ступінь воно осягає.

Перша світова війна й наступні революції потрясли цілим світом. Під супровід пострілів, виходять на сцену нові люди, Ленін, Сталін, Гітлер, Муссоліні. І хоч вони сини різних націй, хоч вийшли з різних середовищ, вони належать до тієї самої групи патріотичних маняків. Кожний з них переконаний про свою вищість, про своє особливше післанництво. Засліплені своєю ідеєю, вони прямують із безглядною брутальністю до захоплення влади у свої руки. І тепер починається трагедія: маняк береться будувати насильно новий суспільний лад. Будову починає від потоптання основної умови всякого поступу, від поневолення особистої свободи. Життя, втиснене у вузькі догматичні форми, перестає розвиватися, костеніє і марніє. Так і усе духове життя совєтського громадянина зачинається та кінчається славословієм раба на честь диктатора.

Та для людини вільне і особисте життя має свій великий чар і свою цінність. Скорше чи пізніше будиться в неї реакція проти маняцької, суспільницької філософії.

Зложилося українське життя так, що в суверенній, національній державі розвивалося воно надто коротко, а тому не могло набрати суцільних, міцних форм, відпорних на ворожі наступи. Століття неволі не розвинули в нас суспільної гармонії, навпаки вводили розлад по старій завойовницькій засаді: „Діли і пануй!" В одних із нас виринув комплекс національної меншевартости, що погнав нас у чужі табори. Інші попадають у протилежність у суспільницько-патріотичну меґаломанію. Критикуємо всіх і вся, намагаємося накинути всім свою власну рецепту на побудову України і з тією метою й творимо нові організації, розпорошуємо і так слабі наші сили. Мури дрібного, власного подвірка заступають шляхетну толеранцію і тому так тяжко зговоритися навіть тим, що властиво повинні бути разом в одному таборі, в одній організації.

Та в ім'я нашої великої ідеї, в ім'я посвяти незлічених поколінь, які будували Україну працею, стражданнями та кров'ю, спільну мову ми таки знайдемо. Треба нам тільки змити намул, який залишила неволя на нашій душі і стати до розмови зі щирим, чистим серцем.

П. Заярський

ПОЕТ-ГРОМАДЯНИН

Пам'яті видатного українського поета-борця і мученика за волю України Павла Грабовського. В день 50-ліття з дня його смерти

(2)

До всіх нещасть, що так щедро посипалися на голову безталанного поета, прилучилося ще й нещастя особисте. В Московській пересильній тюрмі Грабовський познайомився з ув'язненою вчителькою Надією Сигидою. Під час довгої дороги на заслання (вони йшли в одній партії) він щиро полюбив цю молоду дівчину-героїню. Але в Сибіру вони розлучилися. Сигида пішла на Кару. Щоб полегшити долю своїх товаришів, вона пожертвувала своїм життям. Царські кати люто побили її різками, і від того вона померла. В знак протесту проти цього насильства в жіночій тюрмі на Карі отруїлося три її товаришки: М. П. Ковалевська, М. В. Калюжна та Н. С. Смирницька. Одночасно з тих же мотивів прийняли отруту 16 політичних в'язнів. Ця подія відома під назвою Карійської трагедії. Звістка про трагічну смерть Надії Сигиди глибоко вразила Грабовського. Глибоке, щире почуття любови і пошани до світлого образу Надії Сигиди Грабовський зберіг на все своє життя. Свою збірку поезій „Проліски" і багато найщиріших своїх поезій він присвятив цій справжній мучениці за найкращі людські ідеали.

До смерти зберігав Грабовський і ті речі, що їх подарувала на спомин Надія Сигида, коли вони розлучалися. Ці речі: хусточка, пасмо волосся і записна книжка. Умираючи, Грабовський заповів покласти з собою в домовину пасмо волосся коханої Надії. Записна книжка і досі зберігається в рукописному відділі Української Академії Наук, а хусточка у дружини Грабовського Анастасії Миколаївни. Одружився Грабовський у 1900 році. В серпні 1901 року народився син, якого дружина Грабовського, шануючи Грінченка, назвала Борисом. Але ніщо не тішило Грабовського. Його туга за Україною зростала з кожним роком! В одному з останніх листів до Грінченка він писав: „Болить душа без „святої волі, братерства братнього", а де їх узяти? Не знаю, чому, а ніколи ще я не вмирав за Україною так, як зараз; може літа тут виною, а може й те, що занадто втомився, бо „сподівання мої всі даремні були" і нічого світлого мені не лишили". Злидні обсіли поета на далекій чужій непривітній чужині: „життя звелося на саме добування шматка хліба та залатування злиднів, а цілком не дає нічого для душі, мало зостаєлює часу для роботи літературної та ще й так знесилює, що відбирає останню снагу", — так пише Грабовський восени 1901 року. Але Грабовський зберіг силу свого завзяття, непримиримости і незломности. Яка не була воля мила, як він не хотів побачити Україну, як він не тужив за Рідним Краєм, але понад усе була його чесність і незломність борця. „Можна б вирватися звідси, — писав він до Грінченка, — (31. III. 1898) написавши прошеніє на тему „грех юности моея и неведения моего не помяни", але такого прошенія я не можу написати і ніколи не напишу!" І не написав! Не скорився, не схилив своєї голови перед московськими катами! Волів умерти в снігах чужої чужини, але вмерти нескореним непримиреним, чесним борцем!

Павло Грабовський у своїх листах до Бориса Грінченка залишив нам цінні думки про політичні стосунки між українцями і росіянами, що належали до революційного табору „народників". Ці думки такі актуальні і для нашого часу, коли частина українців ще й досі плекає ілюзії про можливість спільного життя українців і росіян в одній державі. Грабовський дає блискучу аналізу російського націоналізму та імперіялізму, що найвищого розвитку досяг в теперішній тюрмі народів — СССР.

Московське народництво, пише Грабовський (2. I. 1900) „в суті вороже до всяких національних рухів . . . , дедалі воно робиться все більш реакційним, боронячи допотопні форми життя в ім'я все тієї ж самобутности . . . Прихильність до відсталих москвофільських доктрин та відсталих форм ладу московського завжди губили нерозумних українців, як згубили Костомарова та Куліша прихильність до московського православія та московської держави".

Грабовський рішуче виступає проти теорії „московської богоізбранности, для котрої закони загально-людського поступу не писані". А скільки правди в таких рядках Грабовського: „московські псевдонародники хотять допотопні форми життя московського живосилом нав'язати усім народностям російським, бо сі допотопні форми, мовляв, найвищі від усяких поступів західньоевропейських . . . , вони побивають українців в їх національній роботі, бо ся робота, мовляв, розстрілює сили, потрібні „для спільної праці". Як бачимо, сучасний московський „марксизм" пішов шляхом своїх гідних попередників московських псевдонародників. Давши таку вичерпливу аналізу московського „самобутництва", Грабовський застерігає українців не піддаватися на московську провокацію „єдиного котьолка": „Якщо українці будуть і далі піддержувати московське псевдонародництво, шовіністичне по своїй природі та реакційне, то тільки на свою голову". І далі Грабовський дуже влучно характеризує і визначає сутність доктрини московського народництва: „Вся доктрина московського народництва (навіть радикальнішого) веде саме до того, щоб зміцнити пануючу народність. На що нам опертись у своїх змаганнях? На досвід і принцип загальнолюдських поступових рухів та сучасні висновки науки, чи може на реакційні забаганки московської самобутности?" І на це питання Грабовський дає вичерпливу відповідь, формулюючи її в одному з своїх віршів такими словами:

„Треба перейнятись світом [знання,
Поступом, якого осягла [Европа!"

Цю ж думку висловлює Грабовський і в листі до молоді української („Народ", Львівський журнал 1894 р.): „Кожна народність має дорости до загально-просвітнього рівня або загинути безслідно . . . Яко українці, ви повинні працювати коло народу українського — то перша умова поступу; але пам'ятайте: зміст вашої праці мусить бути загальнолюдським, бо інак — смерть вам, яко нації." Грабовський дуже добре знав російських народників і тому він попереджав, щоб українці не дуже тішилися тим, що народники часом навіть підтримували українську мову в різних „побрехеньках". Але ця „підтримка" була чистим лицемірством: „Забалакайте тільки з московськими народниками про українську науку, школу, вживання мови у всіх справах громадських, — побачите, який вони галас підіймуть; зараз заґвалтують про розстрілювання сил, відтягання людей від „єдиної спільної гуртової роботи", себто роботи для Московщини". Хоч минуло 50 років з часу написання цих рядків, але які вони сучасні і для наших часів!

Д-р Ростислав Сочинський

ДИТЯЧІ ЗАРАЗНІ НЕДУГИ

Новітні здобутки медицини.

Через поступ в останніх десятиріччях медицина майже цілком опанувала інфекційні недуги, які ще, не так давно десяткували дітей. Знайдено різні охоронні засоби, що дають сталий, чи переходовий захист, облегчують чи скорочують перебіг цих недуг й усувають можливість комплікацій та пізнішого каліцтва.

Велика колись смертність від заразних недуг зменшилась сьогодні до непоказних цифр. Ось для ілюстрації кілька статистичних даних:

Смертність на 100,000 захворувань.

	1911 р.	1951 р.
коклюш	23,9	0,2
кір	34,0	0,7
шкарлятина	35,4	—
дифтерія	78,6	0,3

Немале значіння у боротьбі з інфекційними недугами мало освідомлення і освіта загалу щодо доріг розповсюдження і способів запобігання цим хвобобам. Хочемо читачам пригадати кілька цікавих і корисних фактів.

Як поширюються інфекційні недуги?

Заразні недуги спричинюють живі мікроби й віруси, які переходять від хворої особи або „носія" (себто здорової, відпорної до хвороби людини, що носить у собі заразки) здебільша через рот або ніс. При розмові, сміхові, кашлеві чи пчиханню, малі краплини вогкости прискають в повітря. Коли хтось має нежит, або іншу недугу носа, горла, чи легенів (також при повному здоров'ї, як у випадку „носіїв"), цей водяний пил містить у собі заразки. Здорова особа, що стоїть, чи сидить поблизу, може вдихнути ці заразки й так схопити недугу. Це — т. зв. **краплинна інфекція.**

Заразки якоїсь хвороби розповсюджуються також через дотик різних предметів і вживання приладів, посуду, рушників, тощо, які були в контакті з виділеннями хворого организму (слина, сеч, кал). Схоплені так бактерії можна занести пальцями просто до рота, чи до поживи.

Як запобігати заразним недугам?

1.) Треба вчити дітей:

а) триматись осторонь від людей, які недбало кашляють чи пчихають.

б) бути самим обережним підчас кашлю, тощо, прикриваючи рот і ніс хусточкою,

в) мити руки милом перед кожною їжою та після вживання тоалети,

г) вживати свої власні тоалетні прибори (рушники, зубну щіточку, гребінь, хусточку до носа).

2.) Дбати про те, щоб діти:

а) пили воду з джерел певних щодо чистоти. Переварювати воду, коли цієї певности нема.

б) їли з посуду, политого гарячою водою і милом.

3) Тримати дітей і немовлят осторонь від перелюдних місць, що зокрема важне підчас епідемій.

4.) Дбати про ізоляцію вдома кожної хворої особи, згідно з приписами відділу здоров'я.

5.) Помешкання треба держати в якнайбільшій чистоті, відкурюючи щоденно долівку й меблі, вживаючи багато води і мила. Треба нищити мухи, таракани, миші, щурі й інші шкідники, які можуть бути носіями недуг. Окрему увагу треба звертати на охорону їжі перед мухами й комарями.

6.) Не допускати дітей до раптового охолодження (простуди), перемучення і давати їм здорове відживлення, що запевнить їм відповідну відпорність.

7.) При перших познаках занедужання дитину треба покласти до ліжка, по змозі ізолювати від інших членів родини й негайно покликати лікаря.

Щіплення.

Більшість дитячих заразних недуг можна запобігати щіпленням або імунізацією, які переводить лікар. Подаємо схему щіплень для дітей, яку в ЗДА поручають Амер. Академія Педіятрії та Амер. Т-во Прилюдного Здоров'я.

Віспа. Перше щеплення у віці 6-ти місяців, друге — у віці 5—6 років.

Дифтерія. Перші два впорскнення дифтерійного токсоїду у віці 2 до 6-ти місяців у відступі одного місяця. Третє впорскнення 3 до 12 місяців пізніше. Дальші, підсилюючі впорскнення поручається до 20-го року життя (що 1—2 роки).

Правець (тетанус). Перше впорскнення токсоїду правця у ранньому дитинстві. Друге — за рік, дальші ж, підсилюючі впорскнення що 5 років.

У випадку поранення лікарі дають вже щепленим підсилюючу дозу токсоїду, ще ж не щіпленим — антитоксину правця, яка створює переходовий захист до 10 днів.

Коклюш. Перше щіплення у віці 3-х місяців, дальші щіплення що 3 роки до віку 9—10-ти років.

Деякі лікарі роблять дітям комбіновані щіплення проти дифтерії, правця і коклюшу в одному впорскненні.

Щіплення — це один з найважніших засобів проти інфекційних недуг. Обов'язок батьків: доглянути, щоб діти були своєчасно щіплені їх лікарем.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Лудлов, Масс.

Громадська праця

По довгій підготовці і організаційних заходах зорганізовано в нашій громаді дня 20 жовтня відділ УКК, який старатиметься охопити громади Голійок, Спрінґфілд, Емерст, Савт Дірфілд та спільно з ними вести громадську роботу на цьому терені. Представники зі Спрінґфілд і Голійок на перших зборах були вибрані до екзекутиви і на місцях ведуть пляновану роботу.

Відділ очолює проф. О. Оглоблин, а секретарює Ірина Чорнобай. В короткому часі екзекутива підготовила Листопадову Академію і намітила плян культурно освітньої праці.

Листопадова Академія відбулася дня 30 листопада ц. р. Приготовили її напрочуд гарно проф. П. Драйд і інж. І. Стерпак. Учасник визвольних змагань сот. П. Лушненко виголосив основний реферат про події, які попередили листопадовий чин, а інж. А. Біллодід представив листопадовий акт. Повна зворушень і трагізму інсценізована новеля В. Стефаника „Марія" викликала велике враження та перенесла слухачів на рідні землі. Вміла інтерпретація інж. Стерпака та непересічна гра Олі Чорнобай в особі Марії змусили присутніх глибоко пережити трагедію Марії по втраті сина в боротьбі за Україну. Це одна з найбільш вдалих імпрез, яка залишила глибоко незатерті враження гостей.

Культурно-освітна робота, заплянована Екзекутивою Відділу, провадитиметься дорогою публічних доповідей та імпрез. Започаткує її проф. О. Оглоблин докладом дня 14. грудня на тему: „Наука в совєтській Україні". — Наступні доповіді мають такі особи в чергуванні двох тижнів: сот. П. Лушненко „Як ми будували Карпатську Україну"; проф. П. Драйд — Українці в Югославії; інж. А. Біллодід: Економічна система сов. України; М. Макуха: Світогляд молоді сов. України; М. Федорів: Спомини іміґранта з-перед 40 років; др. В. Оренчук: Молодь Західньої України 30 років; інж. І. Стерпак: Архітектурні пам'ятки Зах. України.

До імпрез, якими екзекутива занялася, належать: 10-ліття УПА і Свято Соборности. До імпрез розваги і гумору належить Андріївський Вечір на 13 грудня. Мистецький провід спочиватиме в руках інж. І. Стерпака, з веселими сольоспівами виступлять Кляра Тарасенко і проф. П. Драйд, народні звичаї випровадять Ірина і Оля Чорнобаї.

Союзова конференція. Місцевий відділ УНСоюзу, який об'єднує поза старими всіх нових іміґрантів, влаштував на 16. XI. цр. окружну конференцію. На неї прибули урядники з відділів Спрінґфілд, Голійок, і Емерст. Основну доповідь виголосив гол. рад. УНС. п. М. Давискиба, про суспільно-політичну роботу УНС говорив др. В. Оренчук. В часі конференції зібрано на цілі УКК $32,50. Гроші і список відіслано до Централі.

Маркантним явищем нашої громади, яку ми можемо ставити за приклад для других є повна співпраця між старою і новою іміґраціями, між православними і греко-католиками та відсутність міжпартійних спорів. Конструктивна робота в ім'я національних ідеалів держить нашу громаду в одному моноліті.

Василь Гайовий

ДОПОВІДЬ ПРО ШВАЙЦАРІЮ В Л. М. КЛЮБІ

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в найближчу п'ятницю, 12-го грудня, там відбудеться доповідь д-ра Івана Рудницького-Лисяка на тему: Швайцарія — край і нарід. Початок доповіді о год. 7:30 ввечорі.

Ватикан, Москва та Україна

(Закінчення зі стор. 2.)

По різних осередках західного світу, головно в Бельгії та Франції, повстають осередки для студій російських церковних справ, що нерідко прибрали характер сліпої проросійської гістерії, зовсім подібної до проросійської політичної гістерії в ЗДА за часів демократичної адміністрації през. Рузвелта. В тих студіях російських церковних справ часто приймалося засаду, що церковне об'єднання України і Білоруси з Римом нічого не варта, треба все зачинати наново з Москви. Так само, як колись російські православні історики виробляли для церковної унії в київській митрополії найгіршу славу, а само слово „унія" стало словом згірдливим, такі самі погляди стали ширитися тепер також по тих католицьких російських студіях аж до часу численних розчарувань серед самих західних католиків.

В Римі створено для ведення всіх місійних справ в Росії „Комісію про Русія", на чолі якої став єзуїт єпископ Дербіні. Його дорадником став російський конвертит о. Дейбнер, який одначе показався аґентом НКВД, що мав викрасти тайні відомості про організацію підпільної католицької Церкви в СССР, та втік до большевиків. Проросійські католицькі студії довели проросійську гістерію до тої міри, що були випадки, що не тільки одиниці, але навіть католицькі групи переходили на російське православіє.

Комісія про Русія розпочала свою практичну роботу на Волині, де місійну акцію об'єднання православних для католицтва російського стилю перейняли єзуїти. Вплив той комісії у свій час були такі великі, що вона була вийнята з-під головного ватиканського уряду для справ східної Церкви з-під — Святої Конґреґації Східної Церкви. Праця тої комісії на Волині практично виключала українських католиків з Галичини, дарма що ця місійна праця велася на території українського народу.

Одначе справа о. Дейбнера, перехід деяких католиків на православіє сильно захитав авторитет римської Комісії про Русія, а вкінці рішучий протест польського уряду, що він не позволить ширити якоїсь проросійської орієнтації в межах польської держави, довів до того, що Комісію про Русія папа розв'язав, а всі її справи передав в руки Конґреґації для Східної Церкви.

Великою несподіванкою для проросійських католицьких кіл стала одначе нова церковна політика Кремля. Вона була новою тільки у відношенні до попередньої церковної політики большевиків, але старою на тлі російської історії. Сталін повернув на сто відсотків до церковної політики царів, підносячи православну Московську Церкву до ролі властиво одинокої Церкви в державі, за ціну, що ця Церква стане інструментом російської імперіялістичної політики.

Насильне знищення останків Берестейської Унії, себто Української Греко-Католицької Церкви, стало доказом, що і в ненависті до унії теперішня російська влада на Кремлі ні на йоту не відступила від старої політики царів.

Нині сильні проросійські впливи на церковну політику Ватикану захитані, але нові погляди ще незформовані прямо тому, що ідея ширення католицтва через київський патріярхат, ідея митрополита Шептицького замало спопуляризована українськими католиками. Сама історія Української Церкви навіть в найвищих кругах Ватикану мало відома. Вона подавана через окуляри проросійської школи з великою нерідко шкодою для українського народу.

(Кінець)

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ПРОТОКОЛ

з нарад Головного Екзекутивного Комітету У. Н. Союзу, які відбулися дня 1-го грудня 1952, в головній канцелярії У. Н. Союзу, ч. 81-83 Ґренд Ст., Джерзі Сити, Н. Дж.

На зборах були приявні всі члени Екзекутиви, а саме: головний предсідник Д. Галичин, заступник головного предсідника О. Лисогір, заступниця головного предсідника Ґ. Жеребняк, головний секретар Г. Герман і головний касієр Р. Слободян.

Збори відкрив в год. 2:00 пополудні головний предсідник та подав до відома ці справи, які були полагоджені від останніх зборів Екзекутивного Комітету, а опісля предложив справи, що їх треба вирішити на цих зборах. Ці справи були такі:

Купно бондів. Закуплено отсі бонди:

Florida Power and Light Co., 1st Mtge, 3⅝%	$26,156.25
Southern Counties Gas Co., 1st Mtge Series "A", 3½%	25,750.00
Arkansas Power and Light Co., 1st Mtge Bonds, 3½%	70,650.30
Duquesne Light Co., 1st Mtge Bonds	35,847.70
Central Illinois Public Service Co., 1st Mtge Bonds, Series "E", 3½%	50,750.00
The Washington Water Power Co., 1st Mtge Bonds, 3½%	20,374.20
Associated Telephone Co., Ltd., 1st Mtge Bonds, Series "H",	51,276.00
Carolina Power and Light Co., 1st Mtge Bonds, 3½%	25,326.25
Long Island Lighting Co., 1st Mtge Bonds, Series "E", 3⅜%	60,600.00
Hydro-Electric Power Commission of Ontario, 4¼%	50,312.50
Florida Power Company, 3⅜%	50,902.00

Відкликані бонди. Одержано за відкликані бонди:

Port of New York Authority, 5th Series, 3¼%	$1,020.00

Морґеджі. Уділено морґеджі на реальності:

John and Nadia Furczak, Philadelphia, Pa.	$3,900.00
Harry Chomiak, and Nancy and John Rokoszek, Jersey City, N. J.	4,000.00

Рішено закупити одну машину „Інтертайп" для друкарні „Свободи".

В дискусії над справою „Союзівки" головний касієр звітував, що досі видано на ремонт приблизно шістнадцять тисячів долярів, а знову на закупно інвентару, матеріялів, на асекурацію та правні розходи двадцять тисячів долярів.

По дискусії над справами організації вичерпано програму нарад, а головний предсідник закрив збори о год. 5:00 ввечорі.

Г. Герман, гол. секр. УНСоюзу

ЦІКАВІ ІСТОРІЇ. ч. 8.

ПОЛЮВАННЯ НА ЛЮДОЛОВА

Справжнім пострахом теплих морів є восьминіг („октопус вульґаріс") бридка, підводна потвора, що має кольосальну голову з пажерливим ротом, нерухомі, як великі ліхтарі, очі, а просто з-під її голови виростає вісім, або й більше міцних рамен-щупальців, якими потвора ловить добичу. Ціла, розчепірена тварина буває широка на 9 й 10 стіп. „Людолов" — так її називають тубільці на Пацифіку, засідається, звичайно, на свою жертву при побережжі, не дуже глибоко під водою, в заглибинах під камінням. Простерши нерухомо клубок своїх рамен він лежить, неначе купа водоростів, або якесь збутвіле коріння. Та як лише появиться перед ним якась жива істота, він із швидкістю блискавиці атакує жертву розпустивши довкола неї страшні „руки", „обіймає" її з усіх боків обезвладнює, притягає і пхає до пащі. Від цих „обіймів" немає рятунку: хоч би світ валився — рамена людолова не отворяться і не випустять добичі!

Проте мешканці островів Джільберта, англійської домінії на Пацифіку, знають дуже легкий і простий спосіб, як знищити такого підводного „ґенґстера"... Розуміється — до цього „легкого" способу треба ще трохи відваги, очайдушности, незвичайного сприту і вміння плавати, як риба! На такі лови вибіраються, завжди в-двійку, два молоді „джуси", скажім, по 17-18 років. Насамперед винаходять те місце, де гніздиться людолов, чатуючи на добру нагоду щось перекусити... Тоді один із ловців лишається на березі, а другий скаче в воду, просто потворі „під руки", як безборонна й добровільна „примана". Очевидно, людолов зразу атакує хлопця й обплітає його своїми хапчивими раменами. В тому першому моменті хлопець-примана мусить ще пам'ятати, щоб прислонити собі очі рукою, бо з пащеки потвори виходять ґази, що є шкідливі для очей.

Тепер починає діяти другий ловець, що лишився наверху. Він вибирає такий момент, коли людолов уже цілком обезвладив його товариша там, на дні, і готовий його „сконсумувати". Тоді він скаче до води, хватає свого товариша за плечі і разом із потворою, прирощеною до його тіла, витягає той цілий крам з-під берега на чисту воду. Робить це з тим холодним розрахунком, що рамена людолова вже для нього самого не грізні, бо вони ніби приросли до тіла його друга. Навпаки, людолов, почувши, що його виволікли з його „бази", з пересердя ще цупкіше „пригортає до серця" живу приманку. В цій секунді „приманка" відбивається ногами від дна і так всі троє випливають на поверхню.

Тут наступає останній акт боротьби: другий ловець, той свобідний, зачерпнувши віддиху в груди, хватає голову тварюки обома руками, відвертає її від тіла товариша, притягає до себе, і скільки має сили в щелепах — кусає її в перенісся, рівно в те місце поміж очима!... Стається щось неправдоподібне: людолов гине моментально! Страшні його щупальці стають мертві й відпадають від тіла „приманки" як лахміття. Ціла та баталія не триває довше, як пару секунд. Оба хлопці, веселі та вдоволені, пливуть з добичею до берега, прив'язують її до жердини, і, коли мають охоту, йдуть ще раз під воду. Іноді вполюють на день п'ять і шість таких „кавалків", так собі, для забави, як у нас колись хлопці вигортали горобців із гнізд.

ОГОЛОШЕННЯ

При останній коректі етнографічної карти Галичини виявилися ще деякі недоліки при місцевинах, поданих нижче у списку.

Ще раз звертаємося до Шановних Громадян, які поможуть з тих місцевин і можуть дати інформації, з проханням зголоситися на адресу: Societe Scientifique Sevcenko, 27 rue des Bauves, Sarcelles (S. et O.), France.

Повіт: Місцевина:

Борщів — Кривче Долішне, Турильче.
Бучач — Бобулинці, Петликівці Нові.
Городенка — Городниця, Копачинці, Коханівка.
Городок — Вовчухи
Добромиль — Губники, Жогатинь, Ліщава Долішня, Риботичі.
Жидачів — Держів, Любша.
Жовква — Купичволя, Туринка.
Заліщики — Гинківці.
Зборів — Жабинь.
Золочів — Бортків, Майдан Гологірський, Хмелева.
Калуш — Долпотів, Сільце.
Коломия — Джурків, Жуковтин, Кам'янки Великі, Кам'янки Малі.
Львів — Новосілки, Підтемне, Поляна.
Мостиська — Дидятичі, Вишенка, Загороди, Королин, Острівець.
Надвірна — Жураки.
Перемишль — Гурко (Вірко), Плешовичі.
Перемишляни — Вижняни, Вишнівчик.
Радехів — Ляшків, Павлів.
Рогатин — Козара, Мартинів Новий, Липиця Горішня.
Самбір — Кружики, Ляшки Муровані.
Стрий — Братківці, Лани Соколівські, Стрілків, Ходовичі.
Чортків — Швайківці.
Яворів — Сколин.
Ярослав — Задуброва, Красне.

ДО ВИНАЙМУ

ДО ВИНАЙМУ окрема КІМНАТА при родині. Дзвонити після 6 год.

UL. 7-6896.

РОЗШУКИ

Лісовська Олена шукає сина **МИКОЛУ ЛІСОВСЬКОГО** і братів: **Петра, Павла й Івана БОЙКІВ,** — всі вони з Володимирського району, Миколаївської области. Вістки про них, — за які буду дуже вдячна, — прошу слати на адресу:

O. NAGAYAN
269 Spring Street,
Paterson 3, N. J.

Пошукую **СТЕФАНА КУЧЕЧКО** із села Чернелів Руський, пов. Тернопіль, Галичина. Хто знає про нього, або він сам, прошу відізватися на адресу:

MICHAL SHARAN
27 Hamilton St., Brockton, Mass.

Крупа Петро пошукує **Василя АНЦИБОЖА**, який перебував в таборі Функтор, в Гамбурґу, Німеччина. Виїхав до Америки в 1950. Хто б знав про нього, або він сам, прошу писати на адресу: Petro Krupa, 683 High St., Central Falls, R. I., U.S.A.

Розшукую друзів старої еміграції. З Кракова: **ЛИТОВЧЕНКА Олександра, ГОРДУНА Григорія, ЩЕРБАКА Василя.** З Вісла: **СТРІЛЕЦЬКОГО Олександа, ГНИДА Сергія, КАРМОЛІТА Михайла.** По останній війні мешкали в Д.П. таборах Німеччини, нині напевно в З.Д.А. Відгукнутись прошу на адресу: **Будуляк Григорій,** 659 Monroe St. N. E., Minneapolis, Minn.

БИЗНЕСОВІ НАГОДИ

ПОТРІБНО СПІЛЬНИКІВ до будови одно і двофамілійних домів на Лонґ Айленд і околиці Ню Йорку. Нагода набути свій власний дім і заощадити до $3,000.00. Зацікавлені пишіть до:

"UKRA BUILDING AND REMODELING CO."
85-50 — 101st Street,
Richmond Hill 18, N. Y.
Або телефонуйте від 6 г. вечір:
VIrginia 9-8076.

САЛЬОН КРАСИ „МАРИКА"
Щоденні години: від 9. рано до 8. ввечір.
318 EAST 6th ST. (Bet. 1st & 2nd Ave.)
NEW YORK 3, N. Y.
Telephone: GRramercy 5-7244

УКРАЇНСЬКА ФАБРИКА МЕБЛІВ
SOUND FURNITURE MFG. CO.
430 E. 10th Street, New York 9, N. Y.

Вже тепер в нашому складі знаходяться чудові моделі найновіших меблів до спальні, їдальні й т. н.

Коли у Вас є думка, щоб ви слід умеблювати свій новий дім, відновити старші моделі, або прикрасити мешкання для дітей, то звертайтеся до нас з повним довір'ям. Наші меблі є ґарантовані за якість й витривалість, а ціни приступні.

Позамісцеві замовці з обслуженні нашим представником. **Телефонуйте: CA 8-4140.**

Павло Марко, властитель.

УВАГА! ПОВІДОМЛЕННЯ УВАГА!

Для кращої обслуги своїх теперішніх та будучих клієнтів, подаю до загального відома, що **1 грудня 1952 р.** я **замкнув** свою канцелярію при 100 — 2nd Ave., N.Y.C., а всі справи як:

1) **Асекурації на** — меблі; вікна; футра; автомобілі; доми; бизнеси; життя; від вогню; крадежі; нещасливих випадків; недуг; та ін.
2) **Посередництво** при закупі бизнесів.
3) **Полагодження** Income Taxes.

Приймаємо **тільки** під адресою:
127-28 — 102nd ROAD
RICHMOND HILL 19, N. Y.
Телефон: VIrginia 9-5211 WALTER SHIPKA.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ВЕЛИКИЙ ЮВІЛЕЙНИЙ АЛЬМАНАХ „СВОБОДИ"!

Вже в найближчих днях почнеться розсилка великого Ювілейного **Альманаху** „Свободи", **що появився у виданні** Українського Народного Союзу **з нагоди 60-ліття „Свободи"**, сьогодні **найбільшого** і **найстаршого українського щоденника** у вільному світі. Ювілейний Альманах „Свободи" — **це велика на 250 сторін** книга, **в якій поміщені статті**, спомини, оповідання та інформації **чотирьох десятків різних авторів з Америки, Канади і Европи, між ними й найвидатніших** українських публіцистів. В **тексті книги є багато різних цитатів**, віршів, жартів та **іншого матеріялу. Альманах багатоілюстрований і має не тільки фотографії майже всіх авторів, але й численні документальні фотознімки.** Мистецьку окладинку приготовив мистець Святослав Гординський. Книга надрукована на першоякіснім папері. Не зважаючи на величезні кошта видання тої великої книги, ціну на неї встановлено мінімальну, бо тільки ОДИН ДОЛЯР І П'ЯТЬДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ, які можна пересилати чеками, поштовими переказами, або один доляр готівкою та 50 центів поштовими марками. Тираж книги обмежений і тому поспішайте з замовленням, бо тільки це може вам запевнити негайну її висилку. Замовлення, разом з грошевою належитістю, належить висилати на адресу:

"SVOBODA"
P. O. BOX 346 (81-83 Grand St.), JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАМОВЛЕННЯ

Прохаю вислати мені ___ примірників Ювілейного Альманаху „Свободи" на 1953 рік, за що долучаю $______

(ВИПОВНИТЬ ПО-АНГЛІЙСЬКИ!)

Name ______
Address ______
(№ & Street)
______
(City & State)

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮАРК, Н. ДЖ. — Річні збори Тов. Зап. Січ, від. 371, відбудуться в пятницю, 12. грудня, в год. 8. ввечорі, в Січовій Галі, 506 — 18th Ave. Буде звідомлення урядників, як також вибір уряду на наступний рік. Кожний член повинен бути на річних зборах. — А. Змий, пр.; П. Заболоцький, кас.; Ю. Баранюк, секр.

ЕМБРИДЖ, ПА. — Повідомляється членів Бр. св. Василія Великого, від. 161, що **річні збори** відбудуться в суботу, 13-го грудня, в год. 7-ій ввечорі, у власній салі. Проситься всіх членів прибути громадно на збори, бо буде вибір уряду на 1953 рік, як теж є інші справи до полагодження. Напоминаємо членів не забувати за Союзівку і зложити свої датки. Довгуючі члени зобовязані вирівнювати свої залеглости. По укінченню зборів буде угощення членів. — П. Вороновський, предс.; А. Дзюла, фін. секр.; С. Прокопович, кас.; Й. Литвин, рек. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє, що **річний мітинґ** відбудеться в неділю, 14. грудня, в год. 4:30 по полудні, в церковній салі. Просимо всіх члениць прийти на мітинґ і вирівняти всі свої залеглости, щоб Контр. Комісія не оголошувала тих, котрі довгують. Також буде вибір уряду на рік 1953. — Ю. Лиса, предс.; Х. Білецька, кас.; С. Гунька, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Бр. св. Василія Великого, від. 364, подає до відома, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. грудня, о 2-гій год. по полудні, в Народнім Домі, 3161 Е. 93. вул. Просимо довгуючих членів вирівняти свої вкладки. Будемо продовжувати збірку на Союзівку. Касієр буде збирати членські вкладки в галі під церквою по другій Сл. Божій для виґоди тих, що мешкають на Савт Сайд. — Гр. Кукіз, гол.; Й. Стойка, рек. секр.; С. Кравт, кас.; Е. Білецький, фін. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні Збори Бр. св. Петра і Павла, від. 102, відбудуться в неділю, 14. грудня, зараз по другій і третій Сл. Божій, в галі церковній, 2280 W. 7th. Даємо до відома, що **річні збори** відбудуться 28. грудня, 12:00 P.M. — Г. Голобець, предс.; С. Косик, кас.; М. Бобечко, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Тов. Українська Січ, від. 182, подає до відома, що **річні збори** відбудуться в неділю, 14. грудня, о год. 2-ій по полудні, в парафіяльній галі, 45-47 Ґовп Еве., Пасейк, Н. Дж. Буде звіт урядників і контр. комісії за минулий рік і вибір уряду на 1953 рік. Проситься членів прийти на час. — П. Філь, предс.; Г. Яськів, секр.; В. Полюх, кас.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, відбудуться в неділю, 14. грудня, в 2:30 по полудні, в У. Н. Домі. Звертається увагу членам Братства, щоб вирівняли свої залеглі вкладки на отсих останніх місячних зборах.—Т. Гіль, предс.; Н. Пігура, фін. секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Тов. ім. О. Васараб, від. 348, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. грудня, в галі церковній при Вест Рейн Евеню. Проситься всіх членів прийти на ці збори і вирівняти свій довг, бо в противнім разі такі члени будуть суспендовані. — В. Дубас, предс.; Й. Стахура, кас.; П. Періг, секр.

ЮТИКА, Н. Й. — Бр. св. Петра і Павла, від. 483, повідомляє, що черговий місячний мітінг відбудеться у суботу, 13. грудня, о 6:30 год. ввечорі, в залі православної громади св. Петра і Павла. Просимо всіх членів вчасно прибути, бо на зборах буде зачитано звіт по розділу коштів бувш. відділу ч. 58, як по братському, так і по союзовому фондам. — Я. Фалінський, гол.; Євгена Єржківська, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — В неділю, 14. грудня, о год. 1:30 по полудні відбудуться **річні збори** від. 94 в залі УДКлюбу при 2376 Grayling з таким порядком нарад: Звіти членів уступаючої Управи і Контрольної Комісії; вибір нової Управи на рік 1953; Плян праці на майбутнє. Просимо всіх членів прийти на збори і вирівняти свої залеглости. — Управа.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. — Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 192, відбудуться в неділю, 14. грудня, о год. 2. пополудні, в У. Н. Домі. Взиваємо всіх членів прибути на час. Позамісцевих членів проситься зложити по $1 на Союзівку. Буде вибір уряду на 1953 р. — Я. Сенишин, предс.; М. Політило, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. Укр. Нар. Союзу від. 292 подає до відома усім тим членам, що мають ще платити за грудень, і тим, що довжні за кілька місяців, щоб прийшли в неділю, 14. грудня, о год. 1-ій по полудні, до У. Н. Дому при 4655 Martin і поплатили, тому, що це останній місяць в році і треба зробити замкнення книжок. Хто бажає дістати 60-літній Альманах Свободи хай замовить його на зборах. Хто ще не зложив на Союзівку, хай зложить в цім місяці. Річні збори будуть окремо проголошені. — І. Форись, предс.; П. Кізел, секр.; М. Ґузиляк, кас.

ЛЕНКЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Василія, від. 87, повідомляє, що **річний мітинґ** відбудеться в неділю, 14. грудня, в галі св. Василія, о год. 1. по полудні. Проситься всіх членів прибути і вирівняти свої залеглости. На зборах буде вибір уряду на рік 1953. — О. Костецький, предс.; І. Окаль, кас.; М. Трояновський, секр.

ЦЕНТРЕЛ ФОЛС, Р. АЙ. — Річні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 93, відбудуться в неділю, 14. грудня, о год. 1-ій по полудні, в галі 59 Central St. Взиваємо всіх членів прийти на означений час. Буде звіт уряду і контр. комісії за 1952 рік, а також вибір уряду на 1953. Пригадуємо, що кожний член обовязаний заплатити $1 на Союзівку. — С. Шевчук, предс.; П. Сомик, кас.; П. Бенковський, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю, 14. грудня, в 2. год. по полудні, в Громадськім Домі. Просимо всіх членів бути присутними. Хто не буде без важ. причини, буде караний після статуту. На зборах буде вибір уряду на 1953 рік. — Н. Муляр, предс.; В. Трач, кас.; В. Новак, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ.—Сестр. Любов, від. 177, повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю, 14. грудня, точно в год. 1:30 по полудні, в Юнеті Гол, ріг Патерс Еве і Овшен вул. Просимо всіх членів прийти та вислухати звітів і вибрати уряд на 1953 рік. Просимо всіх членів відділу вирівняти всі свої довги найдальше до 25-го грудня. — І. Лаба, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. „Любов", від. 45, повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю, 14. грудня. Проситься всіх членів явитися. Буде звіт контр. комісії і урядників, та вибір уряду на 1953. Пригадуємо всім членам, що в 1953 р. в нас буде рідке свято, а саме 50-літній ювілей. З цеї нагоди пригадуємо членам, щоб складали на „Союзівку" та приєднували нових членів. — Т. Малик, А. Гарасим, М. Сеник.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Подається до відома всім членам Бр. св. Василія, від. 339, що **річний мітінґ** відбудеться в суботу, 13. грудня, о год. 7. ввечорі, в домі Громади на Лавренс вул. Маємо багато важних справ до полагодження. Буде звіт контролі і вибір уряду на 1953 рік. Тож повинністю кожного члена бути присутним. — І. Жмутин, пр.; І. Сорока, кас.; А. Хромяк, секр.

ЛУДЛОВ, МАСС. — Тов. ім. І. Франка, від. 253, повідомляє, що **річні збори** відбудуться 14. грудня в 2-ій год. по пол., в церковній залі. Крім передбаченого статутом порядку нарад буде також вибір керівних органів відділу на 1953 р. Просимо всіх членів точно явитися в означений час та спільно вирішити працю на наступний рік. — П. Хомин, предс.

КЛІВЛЕНД, О. — Повідомляється членів Тов. ім. І. Франка, від. 334, що місячні збори відбудуться в У. Н. Домі 14. грудня о 1. год. по полудні. Проситься членів прийти на ці збори та вирівняти свої залеглости, щоби не переносити довгів на 1953 рік. На зборах призначиться день на річні збори. — М. Задерецький, предс.; С. Морозович, фін. секр.; І. Жук, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. грудня, вже від год. 12-тої. Тому, що це є останні збори в році 1952, проситься всіх членів, щоб вирівняли всі свої залеглості, хто їх має, як також вплатили по $1.00 на Союзівку. — Отже неділя, 14. грудня, від год. 12. в Українськім Клюбі при вул. Н. Френклін 847-49 на другому поверсі. — В. Василюк, гол.; О. Демчишин, кас.; В. Грималяк, секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє, що місячні збори відбудуться в суботу, 13. грудня, в У. Н. Домі, 517 Галлет вул., точно о год. 7:30 ввечорі. Взивається все членство прибути на час. Кожний член зобовязаний вирівняти свої вкладки. Річні збори відбудуться допервa в січні 1953 р. — Д. Постоловський, предс.; Ю. Добуш, кас.; М. Галькевич, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 325, повідомляє, що **річні збори** відбудуться в суботу, 13. грудня, в галі Укр. Нац. Дому, 216-18 Grand St., точно у 8-ій год. ввечорі. Проситься членів прибути хоч раз у рік та вплатити свої довги. Буде вибір уряду на 1953 рік і треба конечно полагодити залеглі справи. Приведіть нових членів до Союзу. З членами, що не прийдуть на збори, поступиться після статуту.—В. Возьняковський, предс.; М. Поврозник, кас.; П. Малицький, фін. секр.; І. Гавришко, рек. секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Заряд Сестрицтва Благовіщення, від. 125, повідомляє, що **річні збори** відбудуться в понеділок, 15. грудня, о год. 7:30 ввечорі, в „Союзовім Домі" при 845 N. Western Ave. На цих зборах буде звіт контролі та вибір уряду на 1953 рік. З огляду на це проситься членів прийти на означений час. — П. Боднарчук, предс.; П. Яворська, кас.; І. Подола, секр.

БАЛТІМОР, МД.—Бр. Пресв. Тройці, від. 320, повідомляє, що **річні збори** відбудуться в неділю, 14. грудня, о год. 2-ій по полудні, в Укр. Нар. Домі, 3101 O'Donnell St. Проситься всіх членів прибути на час і вирівняти свої вкладки. Буде також вибір уряду на 1953 рік. — Г. Шулька, предс.; І. Малко, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Повідомляється членів Бр. св. Володимира, від. 65, що **річний мітінґ** братства відбудеться в суботу, 13. грудня, в салі шкільній при Савт Стріт, о годині 7. ввечорі. Дуже проситься всіх членів прибути; буде справоздання уряду як і дуже важні справи до полагодження. — І. Левчик, предс.; І. Напованець, кас.; А. Смит, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Тов. Зап. Січ, від. 155, подає до відома, що **річні збори** відбудуться в неділю, 14. грудня, точно о 3. год., в галі Нар. Дому. Проситься всіх членів прибути на згадані збори, вислухати звітів контрольної комісії та інших урядників і одночасно вибрати новий уряд. Рівнож пригадуємо членам, що кожний член має обовязково зложити $1 на Союзівку. — І. Будняк, пр.; І. Макар, кас.; М. Чумер, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 142, повідомляє, що **річні збори** відбудуться 13. грудня о год. 7:30 ввечорі в галі У. Н. Дому, 212 Фултон вул. На порядку нарад звіти урядників і Контр. Комісії та вибір уряду на 1953 р. Члени мають зложити по $1 на Союзівку. — А. Поливчак, предс.; М. Маркович, кас.; П. Остапчук, фін. сек.; С. Пограничний, рек. секр.

• Професійні оголошення •

Dr. S. CHERNOFF
223—2nd Ave. (cor. 14 St.) NYC
Tel. GRamercy 7-7697
Острі й довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздуття жил лікуємо без операції. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів. —
Офісові години: Щодня від 10 рано до 6:45 ввечорі.
Неділя від 11. до 1. по полудні.

ДР. М. МАЙЗЕЛЬ
107 E. 17th St., NEW YORK CITY
коло 4-ої Евеню і Union Sq.
Лікар зі старого краю, говорить по українськи, багато років успішно лікує гострі й застарілі недуги мужчин і жінок — недуги нирок і сечового міхура, ніг та загальне ослаблення. Лічення застриками пеніцiліни та інших лікарств. Аналіза крови сечі і інших виділень. Аналіза крови для супружих дозволів
Години: Щодня 10—1, 4—7; в неділю 11—1.
ЕҐЗАМІНАЦІЯ $3.—

Dr. Med. R. TYLBOR
404 E. 9th St. (коло 1. Ев.) NYC
Tel. GRamercy 5-3993
Внутрішні недуги Flouroscopy X-Ray, Electrocardiograph, Analysis. Переводимо аналізу крови для супружих дозволів.
Офісові години: щодня 1-3 і 5-8 попол. В неділі від 10-2 попол.

ДР. ДЕРУГА
З европейським дипломом.
Недуги міхура, шкіри, крови й недомагання тазових органів.
Нервовість, Ослаблення залоз, Катаральний стан,
Структура, Ульхус (боляк).
ОГЛЯДИНИ И БАДАННЯ КРОВИ $3.00.
У будні: 10—2 й 4—9 години.
128 EAST 86th STREET
Над аупинкою підземки Лексінґтон Евеню.
• Центральне положення, догідний доступ звідусіль.
• Окремі жадальні для жінок.

З глибоким сумом повідомляємо про смерть нашої Найдорожчої Мами і Бабуні

ЕМІЛІЇ ГАВРИЛЯК

б. учительки народніх шкіл у Надвірній.
Покійна упокоїлася в Бозі, по довгій та важкій недузі, дня 1 грудня 1952. Похорони відбулися в п'ятницю, 5 грудня, з похоронного заведення Павла Гаррiса 954 Clifford Ave., Rochester, N. Y.

Прибиті горем
Дочка, Син, Синова, Зять і Внуки.

• Професійні оголошення •

ПРАВНИК Д.П.,
Д-р прав
СОФІЯ БЕРЗІНС,
що тепер співпрацює з америкaнсь. адв. Германом Л. Гейтлером, — добре обзнайомлена з проблемами і мовами бувших Д.П., допоможе Вам у Ваших правничих справах. Від 3 до 9 год. по пол. 245 Lenox Road, Brooklyn 26, N. Y. Tel.: ULster 6-4938, або 9:30 до 2:30 дня в 165 West 46th Street (Room 908), New York 36, N. Y. Tel.: PL—7-6636.

ТАРЗАН, ч. 2968. Бунт слонів.

Якимсь дивним засобом лютість чорного Маллука передалась іншим слонам. Ліворуч і праворуч вони скидали своїх вершників, наслідуючи свого велетенського провідника.

Розгорощуючи панікою охоплену товпу, сердито сурмлячи, слоні атакували прямо на малполюдину. „Не втікай, Кейлюче!", кричав Тарзан. „Стій спокійно!"